

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/27/2025
Identifikačné číslo spisu:	1421010187
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1421010187.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Mariána Mačuru a JUDr. Beáty Javorkovej trestnej veci proti obvinenému Ing. F. Q. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 16. decembra 2025 v Bratislave o dovolaní obvineného Ing. F. Q. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 22. novembra 2023, sp. zn. 1To/61/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Ing. F. Q. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava IV (od 1. júna 2023 Mestský súd Bratislava I, pozn.) (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 22. marca 2022, sp. zn. 3T/36/2021, uznal obvineného Ing. F. Q. vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona, na skutkovom základe, že dňa 21. októbra 2020 v čase približne o 07:48 hod. viedol osobné motorové vozidlo značky Mercedes Benz, EČV: Z. v Z. po N. ulici v ľavom jazdnom pruhu v smere do centra Bratislavy, pričom v rozpore s ustanovením § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nedal prednosť mal. chodkyni poškodenej F.K., nar. XXXX, ktorá prechádzala na kolobežke po riadne vyznačenom priechode pre chodcov, pričom prechádzala z pohľadu vodiča z pravej strany na ľavú, v dôsledku čoho do poškodenej narazil prednou pravou časťou motorového vozidla, táto spadla na vozovku a utrpela zranenia - dislokovanú zlomeninu diafýzy holennej kosti a ihlice vľavo, pomliaždenie ľavého predkolenia, odreninu brušnej steny vľavo a pomliaždenie brušnej steny vľavo, ktoré si vyžiadali lekárske ošetrenie s hospitalizáciou od 21. októbra 2020 do 26. októbra 2020, počas ktorej poškodená podstúpila operáciu - zatvorenú repozíciu, vnútornú fixáciu zlomeniny holennej kosti technikou ESIN (Elastic Stable Intramedullary Nailing) a následnú liečbu v domácom prostredí, pričom poškodená počas liečby mala najmenej 12 týždňov fixovanú zlomeninu ortézou a bola nútená pri chôdzi používať barle, prípadne vozík, bola odkázaná na opateru inou osobou, pričom celková doba liečenia jej zranení je 3-4 mesiace.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, výkon ktorého mu podľa § 49 ods. 1 písm. a)

Trestného zákona podmienene odložil. Zároveň okresný súd obvinenému podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona určil skúšobnú dobu podmienene odsúdenia na 1 rok a podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona mu uložil trest zákazu činnosti spočívajúci v zákaze vedenia motorových vozidiel na 1 rok. Okresný súd podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal poškodených Union zdravotná poisťovňa, a. s. a Ing. F. B. s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Obvinený a prokurátor napadli uvedený rozsudok okresného súdu odvolaniami, ktoré Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 22. novembra 2023, sp. zn. 1To/61/2022, zamietol podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné.

Proti uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo obvinenému doručené 9. apríla 2024 (v súlade s § 66 ods. 3 Trestného poriadku, následne prevzaté 22. apríla 2024, č. l. 662) a jeho obhajcovi 3. apríla 2024, podal obvinený najprv sám 3. októbra 2024 (č. l. 722), z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a následne 7. novembra 2024 prostredníctvom obhajcu dovolanie (č. l. 727 - 730) a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku po stručnom zrekapitulovaní predchádzajúceho konania a rozhodnutí počas neho vydaných obvinený v súvislosti s dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a vo vzťahu k uloženiu povinnosti reagovať nad rámec zákona poukázal na argumentáciu krajského súdu (str. 21, 22 napadnutého uznesenia), z ktorej podľa neho vyplýva, že podľa súdu nestačilo pracovať s momentom vstupu chodkyne do vozovky, ale súd ustálil možnosť vodiča zabrániť zrážke pri reakcii na chodkyňu keď ešte len zastavila pred vozovkou, teda nevstúpila do vozovky. Namietal, že vodič takúto povinnosť nemá, preto súd podľa obvineného vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia. Je podľa obvineného otázkou právneho posúdenia, kedy bol povinný prvýkrát reagovať na chodkyňu. Z technického hľadiska vznikla povinnosť na poškodenú reagovať až v okamihu, keď sa poškodená nachádzala vo vzdialenosti cca 0,6 m od pravého okraja pravého okraja pravého jazdného pruhu vozovky a to v prípade oboch variantov priebehu nehodového deja (č. l. 416 - parafrázovanie technických záverov znalca Ing. Š.). Obvinený pokračoval, že uvedená povinnosť z technického hľadiska je v zhode aj s právnou úpravou vzťahujúcou sa na danú dopravnú situáciu. Ďalej poukázal na § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov a argumentoval, že vodič je povinný na chodca reagovať až momentom vstupu na vozovku, čo potvrdzuje tak judikatúra v danej problematike ako aj prax znalcov pri simuláciách. Obvinený konštatoval, že nemal právnu povinnosť reagovať na poškodenú v čase keď mala stáť pred priechodom pre chodcov. Je preto podľa neho nutné ustáliť, že pre posúdenie jeho zodpovednosti je bezvýznamné, ak poškodenú pred priechodom nespozoroval, pretože na ňu nemal povinnosť v tom momente reagovať a reakcia v neskoršom momente by nebola dostatočná. Podľa obvineného nedošlo teda k porušeniu právne relevantnej povinnosti zo strany vodiča, ktorá by bola v príčinnej súvislosti so spôsobeným následkom. Dodal, že rozhodovacia prax súdov totiž v tejto súvislosti vyžaduje (pre vyvodenie zavinenia) kumulatívne splnenie dvoch predpokladov, a to existenciu právnej povinnosti a (technickej) možnosti predvídať, predpokladať určitý sled udalosti (vývoj príčinného vzťahu). Vo vzťahu k hodnoteniu subjektívnej stránky (t. j. k zavineniu páchatel'a) poukázal na záver uznesenia Najvyššieho súdu Českej republiky z 27. februára 2002, sp. zn. 3 Tz 317/2001.

Vo vzťahu k porušeniu zásady voľného hodnotenia dôkazov obvinený namietal hodnotiace úsudky okresného súdu a spôsob, akým v predmetnej trestnej veci (ne)aplikoval predmetnú zásadu (jednostranné vyhodnotenie dôkazov v neprospech obvineného). Obvinený namietal spôsob, akým súd odignoroval zásadný dôkaz - výpoveď svedkyne V. Obvinený sa nedomáhal prieskumu, t. j. prehodnotenia skutkového stavu, ale aby dovolací súd preskúmal postup krajského súdu pri procese jeho zisťovania, t. j. či boli rešpektované procesné zásady (čo je podľa názoru obvineného už otázkou právnou). Hodnotenie dôkazov podľa neho nebolo vykonané v intenciách § 2 ods. 10 a ods. 12 Trestného poriadku. Podporné poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 19. apríla 2017, sp. zn. I. ÚS 699/2016. S ohľadom na konfrontáciu dvoch spôsobov posúdenia technickej príčiny dopravnej nehody nebol podľa obvineného okresný a krajský súd oprávnený vysloviť záver o trestnoprávnej zodpovednosti obvineného. Vzhľadom na absenciu (opomenutie) právne významných skutkových zistení, resp. riadne nevysporiadanie sa so závermi Ing. Š. a výpovede E. V. nemal podľa

názoru obvineného odvolací súd dostatočný skutkový priestor, aby si mohol zodpovedať otázku právneho posúdenia veci. Obvinený sa domnieval, že súdy pochybili, keď ho uznali vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona. Dodal, že účelom Trestného poriadku je náležité objasnenie trestných činov. Podľa názoru obvineného napadnuté rozhodnutia nie je možné považovať za spravodlivé, nakoľko v trestnom konaní došlo k nesprávnemu právnomu posúdení zisteného skutku.

V súvislosti s dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a vo vzťahu k prítomnosti znalca z odboru cestná doprava Ing. R. W.. Š. na tzv. predporade v prítomnosti samosudcu a prokurátora videl obvinený porušenie práva na obhajobu v tom, že pred začatím hlavného pojednávania (15. februára 2022) boli spomenuté osoby po dobu niekoľkých minút prítomné na tzv. predporade, t. j. ešte pred otvorením hlavného pojednávania, na ktorom bol následne vypočutý znalec Ing. Š.. Takýto postup súdu podľa obvineného vyvoláva minimálne pochybnosti o účele takejto porady, na ktorej navyše obvinenému ani jeho obhajcovi nebolo umožnené byť prítomný, čo vnímal ako porušenie princípu equality of arms (t. j. rovnosti zbrani).

Vo vzťahu k odmietnutiu návrhu obhajoby na doplnenie dokazovania znalcom Ing. Š. obvinený uviedol, že ho považoval za kľúčové, a to práve vzhľadom na výpoveď svedkyne V., ktorá vo svojej výpovedi uviedla, že hoci náraz nevidela, počula najprv brzdenie a až potom samotný náraz. Obvinený poznamenal, že znalec Ing. Š.R. pritom vo svojom znaleckom posudku pri oboch variantoch nehodového deja vychádzal z predpokladu, že najprv došlo k nárazu, a až následne k nábehu brzdného účinku (viď zápisnica z hlavného pojednávania z 15. februára 2022, str. 6). Pokračoval, že znalec Ing. Š. ako dôvod, prečo vychádzal z takéhoto predpokladu uviedol, že vychádzal z výsluchu obvineného (viď str. 6 zápisnice z hlavného pojednávania z 15. februára 2022). Zo zápisnice z výsluchu obvineného (...) však vyplývajú iné skutočnosti ohľadom okamihu začadia brzdného manévru. Obvinený poukázal na svoju výpoveď z 18. novembra 2020 a uviedol, že z svojich vyjadrení tak vyplýva konzistentný záver o spôsobe jeho reakcie na vzniknutú situáciu v cestnej premávke, a to v poradí reakcia, intenzívne brzdenie, nábeh brzdného účinku a až následne stret s poškodenou.

V súvislosti s dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a vo vzťahu k odopretiu jeho práva (resp. obhajcu) viesť výsluch znalkyne PhDr. J. kontradiktórnym spôsobom obvinený argumentoval, že okresný súd de facto neumožnil obhajcovi klásť znalkyni J. otázky na pojednávaní konanom 15. februára 2022. Na jedinú otázku obhajoby, ktorú súd pripustil odpovedala znalkyňa J., že danú otázku zodpovedala na str. 22 svojho znaleckého posudku. Obvinený podotkol, že dopĺňujúcu otázku obhajcu, aby znalkyňa uviedla, kde presne danú problematiku vo svojom úkone vyhodnocovala, sudca nepripustil. Zdôraznil, že na strane, ktorú uviedla znalkyňa, sa odpoveď na otázku obhajoby nenachádza. Okresný súd sa s touto vadou konania nevysporiadal ani vo svojom meritórnom rozhodnutí.

Vo vzťahu k selektívnemu zaslaní zápisníc z výsluchov svedkov znalcom Ing. Š. obvinený uviedol, že súd priznal na pojednávaní, že opomenul doposlať znalcom Ing. Š. pred jeho výsluchom podľa názoru obvineného relevantnú výpoveď svedkyne E. V. (viď str. 3 zápisnice z hlavného pojednávania z 15. februára 2022). Následne sa súd snažil zhojiť tento postup (v neprospech obvineného) zbežným nazretím znalca Ing. Š. do trestného spisu. Takýto procesný postup súdu považoval obvinený minimálne za rozporný s § 145 Trestného poriadku upravujúcim spôsob prípravy znaleckého posúdenia, ako aj následného výstupu znaleckej činnosti.

V zhrnutí dovolania obvinený konštatoval, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu považuje za nespravodlivé a neobjektívne, nakoľko súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia a riadne sa nevysporiadal s kľúčovými dôkazmi predloženými obhajobou, čím došlo k porušeniu procesných zásad a práva obvineného na spravodlivý proces. Pokračoval, že krajský súd nesprávne ustálil, že mal povinnosť reagovať na chodkyňu ešte pred jej vstupom na vozovku. Obvinený zopakoval svoju argumentáciu, že vodič však v zmysle § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a príslušnej judikatúry má povinnosť reagovať na chodcu až v okamihu, keď tento vstúpi na vozovku. Skutočnosť, že chodkyňa stála pred priechodom, podľa obvineného neznamená, že mal povinnosť

predvídať a reagovať na jej možné kroky. Technické znalecké závery Ing. Š. podľa obvineného jednoznačne preukázali, že vodič nemal objektívne technickú možnosť zabrániť nehode, ak by reagoval až od momentu vstupu chodkyne na priechod. Zároveň opätovne namietal aj postup okresného súdu, ktorý pred otvorením hlavného pojednávania vykonal neformálnu poradu v neprítomnosti obvineného a jeho obhajcu, avšak za prítomnosti znalca Ing. Š., čím porušil princíp rovnosti zbrani (equality of arms). Okresný súd podľa obvineného taktiež odignoroval výpoveď kľúčovej svedkyne V., ktorá potvrdila brzdenie pred nárazom, čo naznačuje, že obvinený reagoval včas na vzniknutú situáciu. Neprihliadnutie na túto výpoveď podľa neho viedlo k neobjektívnemu a jednostrannému posúdeniu skutkového stavu. V dôsledku toho odmietnuté doplnenie dokazovania znalcom z oboru cestnej dopravy, hoci svedkyňa E.. V. vypovedala, že počula najprv brzdenie a až potom náraz, čo priamo spochybňuje závery znaleckého posudku vypracovaného Ing. Š.. Súd podľa obvineného navyše nesprávne interpretoval jeho výpovede, ktoré boli konzistentné a nerešpektoval zásadu voľného hodnotenia dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Na záver zdôraznil, že žiada dovolací súd, aby preskúmal postup krajského súdu a zhodnotil, či boli rešpektované procesné zásady a zákonné postupy pri hodnotení dôkazov. Zistené porušenia zásad spravodlivého procesu majú za následok nespravodlivé odsúdenie obvineného, ktorý neporušil právne relevantnú povinnosť a nemal technickú možnosť zabrániť zrážke.

Obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že konaniami na krajskom súde a okresnom súde bol porušený zákon, v zmysle § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj rozsudok okresného súdu, a aby podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku dovolací súd prikázal okresnému súde, aby vec v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Okresná prokurátorka príslušnej okresnej prokuratúry (ďalej len „prokurátorka“) v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedla, že ide v podstate o totožné argumenty obhajoby prednesené v rámci záverečnej reči, ako i podaného odvolania. Tak okresný súd vo svojom rozsudku, ako i odôvodnenie krajského súdu, ktorým zamietol podané odvolanie obhajoby sa podľa prokurátorky detailne vysporiadal s argumentami obhajoby. Rozhodnutie okresného súdu v spojení s napadnutým uznesením krajského súdu okresná prokuratúra akceptuje a považuje ich za zákonné.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku - okresná prokuratúra uviedla, že obhajoba sa v zmysle samotného písomného podania nedomáha prieskumu, t. j. prehodnotenia skutkového stavu, ale postupu krajského súdu pri procese jeho zisťovania, t. j. či boli rešpektované procesné zásady a to vo vzťahu porušeniu zásady voľného hodnotenia dôkazov a uloženia povinnosti reagovať nad rámec zákona. I napriek uvedenému konštatovaniu obhajoby okresná prokuratúra zastáva názor, že celý obsah dovolania smeruje k preskúmaniu správnosti a úplnosti zisteného skutkového stavu, čo v rámci dovolacieho konania nie je prípustné preskúmať.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku - t. j. porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom, ktoré malo spočívať v dvoch dôvodoch a tom, že pred začatím hlavného pojednávania 15. februára 2022 mali byť tzv. predporada v pojednávacej miestnosti, na ktorej sa zúčastnil samosudca, prokurátor a znalec z odboru cestná doprava Ing. Š. a tiež v odmietnutí návrhu obhajoby na doplnenie dokazovania znalcom Ing. Š., okresná prokuratúra uviedla, že zo žiadneho listinného dôkazu, ani zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 15. februára 2022 nevyplýva žiadna informácia o tzv. predporade, ktorej vykonanie obhajoba namieta, rovnako tak prípadné námietky obhajoby voči jej vykonaniu. K uvedenému preto okresná prokuratúra nevie zaujať stanovisko.

K namietanému porušeniu práva na obhajobu prokurátorka poznamenala, že právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Pokračovala, že v konkrétnom prípade obvinený tak sám a ako i prostredníctvom obhajcu mohol reálne uplatňovať svoje práva, skutočnosť, že súd neakceptoval jeho návrhy na doplnenie dokazovania, nie je možné považovať za porušenie práva na obhajobu, nakoľko hoci k uplatneniu práva na obhajobu patrí i navrhovanie dôkazov a povinnosť súdu sa týmito návrhmi zaoberať, odmietnutím vykonania dôkazov navrhnutých obhajobou nedošlo k porušeniu práv obvineného, keďže medzi práva obvineného nepatrí vyhovieť všetkým návrhom na vykonanie dokazovania. Navyiac dokazovanie bolo doplnené krajským súdom a to znaleckým posudkom predloženým v odvolacom konaní obhajobou a tiež

výsluchom znalca. Uvedené sa podľa prokurátorky týka i námietok obhajoby vo vzťahu k odopretiu práva obhajoby viesť výsluch znalkyne PhDr. J. kontradiktórnym spôsobom a selektívne zaslanie zápisníc z výsluchov svedkov znalcovi Ing. Š..

Prokurátorka konštatovala, že dovolacie dôvody § 371 ods. 1 písm. i), písm. c), písm. g) Trestného poriadku naplnené neboli a tak okresný súd ako i krajský súd postupovali procesne správne a zákonne a rozhodnutia oboch súdov a to rozsudok rozsudku okresného súdu o v spojení s napadnutým uznesením krajského súdu sú správne a zákonné.

S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti prokurátorka uviedla, že v trestnej veci obvineného nie sú dané dovolacie dôvody a preto Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhla, aby dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol na neverejnom zasadnutí resp. podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie zamietol z dôvodu nepreukázania dôvodov dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolacích (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), a písm. i) Trestného poriadku nie sú v posudzovanej veci zjavne splnené.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných alebo hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

K argumentácii obvineného ohľadom prítomnosti znalca Ing. R. Š. na tzv. predporade v prítomnosti samosudcu a prokurátora najvyšší súd uvádza, že zo spisového materiálu nevyplýva, že by k takejto „predporade“ došlo a najmä že by predmetnú skutočnosť obvinený namietal v konaní pred okresným súdom (na samotnom hlavnom pojednávaní 15. februára 2022) alebo v rámci odvolania, preto vo vzťahu k tejto námietke je potrebné skonštatovať nesplnenie podmienky podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku.

Vo všeobecnosti možno uviesť, že ak Trestný poriadok ustanovuje pre uplatnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. a) až g) Trestného poriadku podmienku námietky dovolateľovi známej okolnosti, ktorá uplatnený dovolací dôvod zakladá, už v predchádzajúcom (najneskôr odvolacom) konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku) nie je možné bez takého postupu dotknutý dôvod dovolania úspešne použiť a dovolací súd v takom prípade dovolanie vždy odmietne ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku (pozri stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zverejnené

v Zbierke pod č. 11/2016-II). Povedané inými slovami, ak v dovolaní uplatňovaná okolnosť nepochybne bola, resp. musela byť obvinenému (ako dovolateľovi) v priebehu prvostupňového alebo odvolacieho súdneho konania známa a v týchto štádiách trestného konania ju neuplatnil, t. j. neuplatnil ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom, resp. uplatnil ju až v podanom dovolaní, v zmysle § 371 ods. 4 Trestného poriadku nemôže byť táto okolnosť použitá ako podklad pre splnenie dovolacieho dôvodu.

Vo vzťahu k obvineným označenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné v zmysle tohto dovolacieho dôvodu chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Trestného poriadku). Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učiný podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011).

Žiada sa pripomenúť, že v zmysle platnej judikatúry je zásadným porušením práva na obhajobu najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania, ktoré smerujú k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (keď obvinený nemal obhajcu v prípade spadajúcom pod dôvod povinnej obhajoby, ak predmetné porušenie práva na obhajobu malo vplyv na priebeh alebo konečný výsledok trestného konania, tiež napr. vykonanie verejného zasadnutia o odvolaní bez prítomnosti obhajcu obvineného, hoci na to obvinený nedal súhlas a pod.). Právo na obhajobu je v zmysle dovolacieho dôvodu podľa písmena c) potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a jeho obsahom je, okrem iného, aj možnosť obvineného vznášať námietky proti prvostupňovému rozsudku na odvolacom súde.

Je potrebné taktiež zdôrazniť, že trestné konanie sa posudzuje komplexne ako jeden celok a nie je možné z hľadiska zachovania práv obvineného hodnotiť len niektoré parciálne, jednotlivo extrahované úkony, resp. postupy a na základe nich konštatovať zásadné porušenie jej obhajobných práv. Najvyšší súd však z obsahu rozsudku okresného súdu, ako ani uznesenia krajského súdu nezistil žiadne skutočnosti svedčiace o tom, že by v priebehu konania na súdoch nižšieho stupňa došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu. Naopak, jej právo na obhajobu bolo v priebehu trestného konania v plnom rozsahu zachované, pričom obvinený mal možnosť zúčastňovať sa hlavných pojednávaní (ako aj verejného zasadnutia) a uplatňovať svoje práva, či už osobne, alebo prostredníctvom obhajcu, pričom toto svoje právo v priebehu konania aj aktívne využíval.

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku je potrebné vo všeobecnosti uviesť, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Nemožno ním napadnúť spôsob hodnotenia dôkazu súdom, keďže nesprávne hodnotenie dôkazu možno napraviť v odvolacom konaní, nie však v konaní o dovolaní. Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Možno opakovane podotknúť, že podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku dôkazy v každom prípade hodnotí súd a prípadný nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov zo strany procesných strán nezakladá žiaden dovolací dôvod.

V tejto súvislosti sa žiada pripomenúť, že Trestný poriadok výslovne ustanovuje, že orgány činné v

trestnom konaní a súdy hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom. Z § 119 ods. 3 Trestného poriadku vyplýva, že dôkazným prostriedkom je procesný úkon, pomocou ktorého orgán činný v trestnom konaní alebo súd získava poznatky dôležité na objasnenie veci. Dôkazom je priamy poznatok alebo výsledok činnosti orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ktorý získal pomocou dôkazného prostriedku a slúži na objasnenie skutočností, ktoré sú predmetom dokazovania. Podmienkou, aby dôkazom mohlo byť naozaj „všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci“, je, aby išlo o dôkazy získané zákonným spôsobom. Za zákonný spôsob získania dôkazu z dôkazných prostriedkov v zmysle § 119 ods. 3 Trestného poriadku („z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona“) treba podľa judikatúry považovať jednak splnenie formálnych (procesných) podmienok, vyžadovaných Trestným poriadkom alebo iným osobitným zákonom na vykonanie konkrétneho dôkazu, a jednak splnenie materiálnych (obsahových) podmienok, t. j. aby úkon, použitý dôkazný prostriedok na vykonanie, resp. získanie dôkazu, bol zameraný na zistenie tých skutočností, na ktoré zameraný a použitý môže byť (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 38/2003-I, a ZSP 74/2006). Zároveň netreba opomenúť aj § 119 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého strana môže dôkaz obstarat' alebo dať návrh na jeho vykonanie, avšak sama ho vykonať nemôže. Predmetná činnosť náleží len orgánom činným v trestnom konaní, prípadne súdu.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať len v takých prípadoch, keď zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa článok 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 24/2020-I).

Pokiaľ ide o vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku, treba zároveň dodať, že ak dovolateľom tvrdená nezákonnosť dôkazov spočíva v zásadnom porušení práva obvineného na obhajobu, ku ktorému malo dôjsť pri jeho získaní alebo vykonaní, takto vecne vymedzená chyba zodpovedá (v prípade jej preukázania) iba dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ktorý je v tomto prípade vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa písmena c) tohto ustanovenia v pomere špeciality. Pritom platí, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Povedané inými slovami, pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Len samotná nespokojnosť obvineného s rozsahom vykonaných dôkazov nie je dôvod na podanie dovolania. Za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom nemožno ani považovať nespokojnosť obvineného s rozsahom vykonaného dokazovania, resp. jeho nespokojnosť s tým, že nebolo vyhovené jeho návrhu na vykonanie dokazovania, ak súd takýto postup dostatočne a vecne správne odôvodnil. Súd vykonávajúci dokazovanie vo veci nie je totiž čo do rozsahu dokazovania viazaný návrhmi strán ani ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila. Rovnako v zmysle uvedeného, súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu strany na doplnenie dokazovania. Vykonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv a želaní obvineného teda nepredstavuje zásadné porušenie práva na obhajobu. Iný než uvedený výklad by, napokon, viedol k tomu, že vykonané dôkazy by bolo nevyhnutné hodnotiť v prospech obvineného a súčasne by odporoval viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom vyplývajúcej zo zásady, že účelom dovolacieho konania (s výnimkou dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (rozhodnutia zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011 a 14/2015,

uznesenie najvyššieho súdu z 1. decembra 2020, sp. zn. 6 Tdo 65/2019, uznesenie najvyššieho súdu z 22. novembra 2012, sp. zn. 5 Tdo 71/2012).

Z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že do obsahu základného práva zaručeného v článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivý proces zaručeného v článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04) (primerane uznesenie z 15. marca 2023, IV. ÚS 415/2020).

Pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, hodnotí najvyšší súd skutkový stav len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Predmetom tohto dovolacieho dôvodu tak môže byť len nesprávne právne posúdenie v skutkovej vete rozhodnutia ustáleného skutku, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť (pozri tiež rozhodnutie najvyššieho súdu a stanovisko jeho trestnoprávneho kolégia zverejnené v Zbierke pod č. 47/2008 a 3/2011).

V rámci tohto dovolacieho dôvodu rovnako nemožno účinne namietať ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu, keďže aj to by odporovalo viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom, ktorá je výslovne zakotvená v § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku a ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania iniciovaného obvineným alebo generálnym prokurátorom (§ 369 ods. 2 Trestného poriadku) je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Námietky skutkovej povahy sú pritom uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý je oprávnený použiť iba minister spravodlivosti. Dovolací súd sa preto s týmto okruhom námiatok obvineného nemohol zaoberať (primerane rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011 a 14/2015).

Najvyšší súd (ako jeho judikatúra už chronicky zdôrazňuje) teda v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len posúdi, či skutok zistený súdom zodpovedá použitej právnej kvalifikácii (všetkým jej znakom). Nevstupuje do procesu hodnotenia dôkazov, teda dôkazy nehodnotí ani nepreskúmava správnosť úvah skôr vo veci konajúcich súdov pri hodnotení dôkazov. Je potrebné tiež zdôrazniť, že podoba skutku uvedená vo výroku rozsudku (správnosť kvalifikácie ktorej sa preskúmava) sa nemôže považovať za doplnenú obsahom odôvodnenia rozsudku a dovolací súd musí pri svojom kvalifikačnom prieskume vychádzať výlučne zo skutkovej vety odsudzujúceho výroku napadnutého rozsudku (pozri odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 22/2015).

V kontexte vyššie uvedeného najvyšší súd odkazuje na odôvodnenie rozsudku okresného súdu a odôvodnenie uznesenia krajského súdu, ktorý poukázal na dôkazy vykonané pred okresným súdom a doplnil dokazovanie znaleckým posudkom predloženým v odvolacom konaní obhajobou a výsluchom znalca Ing. O. Š.. Krajský súd v súvislosti s doplneným dokazovaním uviedol, že aj podľa názoru odvolacieho súdu bolo jednoznačne preukázané, že obvinený konaním opísaným v skutkovej vete rozsudku naplnil všetky zákonné znaky žalovaného prečinu tak po stránke objektívnej ako aj po stránke subjektívnej. Technické príčiny dopravnej nehody podrobne uviedli dvaja znalci, znalec pribratý do konania pracoval s dvoma variantami priebehu nehodového deja (jeden variant - výpoveď maloletej chodkyne a svedkov, druhý variant - výpoveď obvineného), znalec pribratý do konania obhajobou

pracoval v zmysle zadanie s jedným variantom. Išlo o technické závery znalcov. Obaja sa zhodli, že obvinený neprekročil maximálne povolenú rýchlosť v danom úseku a v podstate sa zhodli aj na reakčnom čase, ktorý bol oneskorený. Úlohou súdu je z právneho hľadiska ustáliť príčiny vzniku dopravnej nehody, a teda, či „stačilo“ na reakciu vodiča pracovať s momentom začiatku jeho reakcie od momentu vstupu chodkyne na priechod pre chodcov. Podľa krajského súdu z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že pri tejto preukázanej verzii (zastavenie chodkyne pred vstupom na vozovku) vodič vozidla Mercedes mal v prípade jeho včasnej reakcie intenzívnym brzdením na vznik kolíznej situácie možnosť priestorovo zabrániť nehode nielen z jeho rýchlosti jazdy cca 30 km/h, ale až do rýchlosti cca 35 km/h. Pokiaľ znalec Ing. Š. pracoval s verzou brzdenia vozidla z rýchlosti 38 km/h, je potrebné uviesť, že okrem svedkyne V. žiadny svedok nepotvrdil brzdenie predmetného vozidla, samotná svedkyňa priebeh nehody nevidela a ani na vozovke neboli zaistené stopy brzdenia. Obvinený teda nedal chodkyňu na priechode pre chodcov prednosť, hoci ak by sa riadne venoval vedeniu vozidla a dostatočne sledoval situáciu v čase a mieste nehody (poznajúc daný úsek a teda vediac, že sa tam nachádza škola, do ktorej v čase nehody chodí množstvo žiakov a študentov prechádzajúc práve na danom úseku cesty cez priechod), pri včasnej reakcii na chodkyňu by zastavil s vozidlom ešte pred priechodom pre chodcov a miestom zrážky. Krajský súd konštatoval, že maloletá chodkyňa vstúpila na vozovku v čase, kedy s prihliadnutím na rýchlosť a vzdialenosť prichádzajúceho motorového vozidla obvineného nemohla vozovku bezpečne prejsť. Obaja participovali na vzniku kolíznej situácie, avšak s tým, že ak poškodený chodec spoluzavinil dopravnú nehodu porušením pravidiel cestnej premávky, táto skutočnosť neznamená sama osebe zánik trestnej zodpovednosti vodiča motorového vozidla (obvineného), ktorý sa zavinene podieľal na vzniku dopravnej nehody a jej následkoch na zdraví poškodeného chodca. Ako správne ustálil okresný súd, táto okolnosť ovplyvňuje „len“ mieru zavinenia obvineného vodiča, ktorú možno zohľadniť pri kvalifikácii trestného činu. Ak vodič reaguje nesprávne na nebezpečnú situáciu, ktorú vyvolal iný účastník cestnej premávky porušením jej pravidiel tak, že nezabránil dopravnej nehode, hoci pri správnej (včasnej) reakcii bolo ešte možné nehode zabrániť, možno ho uznať zodpovedným za nehodu len vtedy, ak ho za voľbu nesprávneho riešenia situácie možno pričítať zavinenie. Hoci nehodu spoluzavinil nesprávnou reakciou na vzniknutú situáciu, jeho konanie nemožno posudzovať ako porušenie dôležitej povinnosti. Okresný súd správne zareagoval na dôkaznú situáciu zmenou právnej kvalifikácie konania obvineného oproti podanej obžalobe. V súlade s ustálenou súdnou praxou možno pripomenúť, že za porušenie dôležitej povinnosti ako obligatórneho znaku skutkovej podstaty trestného činu nemožno mechanicky pokladať porušenie akéhokoľvek ustanovenia o pravidlách cestnej premávky, ale len porušenie takej povinnosti, ktorá podstatne zvyšuje stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť.

Dovolací súd sa stotožnil so záverom krajského súdu, že povinnosťou vodiča, ktorý za danej dopravnej situácie má dať prednosť, je aby sám určil, či situácia vyžaduje a zaväzuje ho k poskytnutiu prednosti. Pre posúdenie situácie z tohto hľadiska je rozhodujúca najmä vzdialenosť vozidla, rýchlosť jazdy tohto vozidla, smer jeho ďalšej jazdy, hustota premávky, viditeľnosť, aj prehľadnosť miesta. Vodič musí mať schopnosť zodpovedne sa rozhodnúť za každej aj zložitej dopravnej situácie. V predmetnej veci pritom nešlo o zložitú dopravnú situáciu, obvinený nevenoval dostatočnú pozornosť diania na okraji vozovky pri priechode pre chodcov, napriek tomu, že na dané miesto mal dostatočný rozhľad a poznal miesto nehody, čo sám uviedol. Z jeho pohľadu sa cesta zvažovala smerom dolu, čo ešte otvorilo jeho zorné pole viac. Krajský súd poznamenal, že ani na základe doplneného dokazovania v odvolacom konaní nebolo zistené pochybenie okresného súdu, ktorý reflektoval na ucelenú reťaz dôkazov (spoluzavinenie poškodenej) zmenou právnej kvalifikácie v prospech obvineného a zároveň správne vyhodnotil všetky vykonané dôkazy v tom smere, že ustálil, že obvinený v dôsledku svojho neobľúbivostného konania je z trestnoprávneho hľadiska zodpovedný za spôsobenie ťažkej ujmy poškodenej konaním opísaným v skutkovej vete napadnutého rozsudku.

Možno teda konštatovať, že medzi aktívnym konaním obvineného [vedením motorového vozidla v rozpore s § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov] a následkom na ľudskom tele poškodenej (spôsobenie ťažkej ujmy) bola dokazovaním nižších súdov preukázaná príčinná súvislosť, čím došlo k naplneniu všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu ublíženia na zdraví, a preto právna kvalifikácia

skutku podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona bola správna a nezakladala dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Navyše sa žiada len doplniť, že najvyšší súd je viazaný skutkovými zisteniami, ktoré sú uvedené v skutkovej vete, pričom skutok tak, ako je uvedený, jednoznačne napĺňa znaky prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že v posudzovanej veci dôvody dovolania nie sú zjavne splnené, a preto dovolanie obvineného Ing. F. Q. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.